

Lublin, 14 czerwca 2010 r.

RIO – II – 602/27/2009

RIO – II – 602/1/2010

Pan Stanisław Golec
Dyrektor Wojewódzkiego
Biura Geodezji i Terenów
Rolnych w Lublinie

Szanowny Panie Dyrektorze,

W dniach od 27 listopada do 16 grudnia 2009 r. oraz od 14 stycznia do 4 lutego 2010 r. inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie – Joanna Przednowek, Marta Skulimowska, Janusz Ozóg – przeprowadzili problemowa kontrolę gospodarki finansowej Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Lublinie. Protokół podpisano 2 marca 2010 r. W dniach od 26 kwietnia do 12 maja 2010 r. inspektorzy Izby – Joanna Przednowek i Wojciech Szukała – przeprowadzili kontrolę uzupełniającą, protokół z której podpisano 19 maja 2010 r. Treść złożonych 2 marca i 19 maja 2010 r. wyjaśnień została wzięta pod uwagę przy formułowaniu tego wystąpienia.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

1.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, polegające na:

- *nieujęciu w wykazie kont księgi głównej konta 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”, mimo występowania operacji podlegających ewidencjonowaniu na tym koncie,*
- *nieokreśleniu zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do kont księgi głównej 700 „Sprzedaż usług” oraz 750 „Przychody i koszty finansowe”,*
- *niewskazaniu aktualnej wersji stosowanego oprogramowania oraz daty rozpoczęcia jego eksploatacji.*

Uzupełnić obowiązującą w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Terenów Rolnych dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości, przez:

- *ujęcie w wykazie kont księgi głównej konta 820 „Rozliczenie wyniku finansowego”, mając na uwadze przepisy § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2008 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), zwanego w dalszej części tego wystąpienia „rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r.”, obowiązującego do czasu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów wydanego na podstawie przepisów art. 40 ust. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z przepisami art. 119 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.),*
- *określenie zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do wszystkich kont księgi głównej oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,*
- *określenie aktualnej wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. „a” i „c” ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).*

Ustalenie i bieżąca aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości należy do obowiązków kierownika jednostki, w myśl przepisów art. 10 ust. 2 cytowanej ustawy – str. 3 protokołu.

1.2 Prowadzenie ksiąg rachunkowych przy użyciu programu komputerowego uniemożliwiającego, po dokonaniu rocznych przebiegowań i zamknięciu ksiąg, dostęp do danych (wgląd i sporządzenie wydruku ksiąg rachunkowych).

Nieoznaczanie ksiąg rachunkowych nazwą programu przetwarzania oraz przypadki dokonywania, na wydrukach ksiąg rachunkowych, ręcznych poprawek dotyczących określenia roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i daty sporządzenia.

Dokonywanie zapisów w dzienniku w sposób niepozwalający na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera stosować programy komputerowe umożliwiające zachowanie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych, określonych przepisami ustawy o rachunkowości, a w szczególności zapewnienie dostępu do zbiorów danych pozwalających, bez względu na stosowaną technikę, na uzyskanie w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres sprawozdawczy jasnych i zrozumiałych informacji o treści zapisów dokonanych w księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 24 ust. 4 pkt 4 w związku z art. 71 ust. 2 tej ustawy oraz pozwalające ustalić dane osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, zgodnie z przepisami art. 14 ust. 4 i art. 20 ust. 5 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Księgi rachunkowe trwale oznaczać nazwą programu przetwarzania, rokiem obrotowym, okresem sprawozdawczym, którego dotyczą oraz datą sporządzenia, stosownie do przepisów art. 13 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości – str. 4, 5 protokołu.

1.3. Niesporządzanie miesięcznych zestawień obrotów dzienników częściowych.

Przy prowadzeniu dzienników częściowych, grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do przepisów art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości, w związku z przepisami § 14a ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. – str. 5 protokołu.

1.4. Ustalenie w przepisach wewnętrznych zasad sporządzania zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej niezgodnych z przepisami ustawy o rachunkowości oraz niewykazywanie w sporządzanych zestawieniach wszystkich wymaganych informacji (niepodawanie sald kont na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, obrotów za okres sprawozdawczy, sumy sald na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych oraz sumy obrotów za okres sprawozdawczy).

Zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej sporządzać w sposób kompletny, wykazując w nich wszystkie informacje określone przepisami art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości; dostosować obowiązujące w jednostce w tym zakresie przepisy wewnętrzne do tych przepisów – str. 3, 5 protokołu.

1.5. Wykazanie – w niektórych pozycjach bilansu zakładu sporządzonego na 31 grudnia 2008 r. – kwot niezgodnych z ewidencją księgową, m.in. w związku z kompensowaniem należności i zobowiązań wynikających z kont rozrachunkowych (zarówno aktywa jak

i pasywa w kolumnie „stan na koniec roku” zaniżono o 24.689,84 zł, natomiast w kolumnie „stan na początek roku” zaniżono o 133.601,18 zł) oraz wykazaniem po stronie pasywów w kolumnie „stan na koniec roku” nadwyżki środków obrotowych w kwocie 724.187,61 zł, niewynikającej z ewidencji księgowej (w wierszu A.III. ze znakiem minus oraz w wierszu D.I.1.2.).

Bilans zakładu budżetowego sporządzać w sposób rzetelny i prawidłowy, ujmując w nim dane wynikające z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, w tym salda należności i zobowiązań wykazywać zgodnie z ich rzeczywistym stanem, nie dokonując wzajemnych kompensat, zgodnie z przepisami § 14 ust. 4 i § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., w związku z przepisami art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości – str. 6 - 10 protokołu.

- 1.6. *Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdań Rb- 30 za 2007 i 2008 r., w wyniku:*
- *wykazania danych w kolumnie plan w części A i B sprawozdań oraz w wierszu P130 „Stan środków obrotowych” niezgodnie z planem finansowym,*
  - *wykazania niektórych danych niezgodnie z ewidencją księgową (w zakresie kosztów, należności netto, zobowiązań oraz należności od pracowników).*

W sprawozdaniu Rb-30 „Półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), zaś w zakresie planu – w kwotach wynikających z planu finansowego jednostki, po uwzględnieniu zmian dokonanych w trybie ustawy o finansach publicznych, zgodnie z przepisami § 5 pkt 1 tego rozporządzenia – str. 11 - 18 protokołu.

2. W zakresie rozrachunków:

- 2.1. *Nieterminowe odprowadzenie nadwyżki środków obrotowych za rok 2007.*

Różnicę między faktycznym a planowanym stanem środków obrotowych na koniec roku wpłacać do budżetu w terminie 15 dni od złożenia rocznego sprawozdania finansowego (bilansu), stosownie do przepisów § 49 ust. 4 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno- prawną (Dz. U. Nr 116, poz. 783 z późn. zm.), obowiązującego do czasu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów wydanego na podstawie przepisów art. 17 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,

zgodnie z przepisami art. 119 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych – str. 18, 19 protokołu.

2.2. *Bezpodstawne dokonywanie na koniec 2007 i 2008 r. naliczenia wysokości przyszłych wynagrodzeń pracowników (odpowiednio na 2008 i 2009 r.) wraz z pochodnymi, a następnie:*

- *przekazywanie kwoty netto tych wynagrodzeń na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (w 2007 r. – 396.601,86 zł, a w 2008 r. – 290.412,83 zł),*
- *dokonanie zapłaty w grudniu 2007 i grudniu 2008 składek ZUS i zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od tych (naliczonych) wynagrodzeń (odpowiednio w wysokości ogółem 309.451,14 zł i 206.154,57 zł),*
- *wykazywanie w indywidualnych rocznych rozliczeniach PIT-11 dla poszczególnych pracowników przychodów w niewłaściwych kwotach, zawyżonych lub zaniżonych i w związku z tym odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za poszczególne lata w niewłaściwych wysokościach.*

Skutkiem tych działań było:

- *bezpodstawne zwiększenie kosztów w 2007 r. o kwotę 706.053 zł, a w 2008 r. o kwotę 496.567,40 zł,*
- *zaniżenie podatku dochodowego od osób prawnych, co najmniej o 134.150 zł za 2007 r. i o 94.348 zł za 2008 r., w wyniku uznania za koszty uzyskania przychodów naliczonych – przyszłych wynagrodzeń dla pracowników odpowiednio na 2008 i 2009 r.,*
- *zaniżenie kwoty nadwyżki netto środków obrotowych o kwotę 706.053 w 2007 r. oraz o kwotę 496.567,40 zł w 2008 r., w wyniku wypływu tych kwot z rachunku bieżącego zakładu – na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz na bezpodstawne opłacenie składek i zaliczek.*

Wydatków publicznych dokonywać zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 2 i 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Koszty wynagrodzeń pracowników za poszczególne miesiące naliczać – na podstawie umów, angaży – i ujmować w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, którego dotyczą, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Zapłaty należnych składek ZUS dokonywać od przychodów, za każdy miesiąc kalendarzowy, zgodnie z przepisami art. 18 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn.

zm.), zgodnie z którymi za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, a także wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od zakładu pracy przychody ze stosunku pracy – naliczać i odprowadzać zgodnie z przepisami art. 31, art. 32 ust. 1 w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. W imiennych informacjach przekazywanych pracownikom – podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych – i urzędowi skarbowym, sporządzanych zgodnie z przepisami art. 39 ust. 1 powołanej ustawy, według wzoru określonego w załączniku nr 11 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 kwietnia 2008 r. w sprawie określenia niektórych wzorów oświadczeń, deklaracji i informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. Nr 74, poz. 445 z późn. zm.) wykazywać rzetelne dane o wysokościach osiągniętych przychodów, pamiętając o definicji przychodów określona w art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Przy obliczaniu podatku dochodowego od osób prawnych, do kosztów uzyskania przychodów zaliczać koszty, o których mowa w przepisach art. 15 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.), ze szczególnym uwzględnieniem art. 15 ust. 4g i 4h tej ustawy, zgodnie z którymi należności ze stosunku pracy, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony, zaś składki z tytułu tych należności, w części finansowanej przez płatnika składek, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że składki zostaną opłacone:

- 1) z tytułu należności wypłacanych lub postawionych do dyspozycji w miesiącu, za który są należne – w terminie wynikającym z odrębnych przepisów,
- 2) z tytułu należności wypłacanych lub postawionych do dyspozycji w miesiącu następnym, w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony - nie później niż do 15 dnia tego miesiąca.

Na wyodrębnionym rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych gromadzić wyłącznie środki tego Funduszu, stosownie do przepisów art. 12 ust. 1 usta-

wy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.).

Przestrzeganie, we wskazanym wyżej zakresie, zasad gospodarki finansowej zakładu spowoduje rzetelne ustalenie faktycznego stanu środków obrotowych na koniec roku, jako różnicy między sumą stanu środków obrotowych na początek roku i przychodów należnych związanych z prowadzoną działalnością a sumą opłaconych kosztów, zobowiązań i nieponiesionych wydatków na inwestycje finansowane ze środków własnych, ujętych w zatwierdzonym planie finansowym zakładu budżetowego, zgodnie z przepisami § 48 ust. 2 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno - prawną, a w konsekwencji właściwej, należnej budżetowi województwa – nadwyżki środków obrotowych – str. 20 - 33 protokołu.

2.3. *Zamknięcie konta 200-12 „Rozrachunki z odbiorcami – Zamość – rolnicy indywidualni” na koniec 2007 i 2008 r. tzw. per saldem.*

Na kontach rozrachunkowych wykazywać salda należności i zobowiązań zgodnie z ich rzeczywistym stanem, nie dokonując wzajemnych kompensat, w związku z przepisami art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości i zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. – str. 34 - 37 protokołu.

2.4. *Niesporządzanie przez pracownika oddziału zamojskiego WBGiTR dowodów potwierdzających przyjęcie gotówki za wykonane usługi oraz wskazywanie na dowodach wpłaty gotówki na rachunek bankowy – jako wpłacającego – usługobiorców, którzy faktycznie dokonali wpłaty do rąk pracownika WBGiTR, mimo że wpłat na rachunek dokonywał ten pracownik.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na bieżąco, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, na podstawie rzetelnych – to jest zgodnych z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują – dowodów księgowych, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1, art. 22 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, pamiętając że ujęcie wpłat i wypłat gotówką, powinno nastąpić w tym samym dniu, w którym zostały dokonane, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 5 pkt 3 tej ustawy.

Celem zapewnienia właściwej ewidencji i ochrony środków pieniężnych, rozważyć możliwość zorganizowania kasy w oddziale zamojskim bądź ustalenie takich procedur wewnętrznych, które zapewnią funkcjonowanie jednostki w tym zakresie

w sposób zgodny z prawem, mając na uwadze przepisy art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy o finansach publicznych – str. 38 - 40 protokołu i str. 2 protokołu kontroli uzupełniającej.

2.5 *Dokonywanie w dowodach źródłowych – wystawianych fakturach – niedozwolonych poprawek i przeróbek.*

Przestrzegać zakazu, wynikającego z przepisów art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości, dokonywania w dowodach księgowych przeróbek.

W przypadku stwierdzenia błędu we własnym dowodzie źródłowym – przesyłać kontrahentowi dokument zawierający sprostowanie, wraz ze stosownym uzasadnieniem, zgodnie z przepisami art. 22 ust. 2 powołanej ustawy i przepisów § 14 ust. 1 i § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337 z późn. zm.) – str. 41 protokołu.

2.6 *Nieujęcie w księgach rachunkowych 2007 i 2008 r. wszystkich przychodów dotyczących danego roku.*

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Należności wynikające z wystawionych w ciągu roku faktur ujmować na kontach rozrachunkowych, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. – str. 44, 45, 47, 49, 50 protokołu.

2.7 *Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich należności i zobowiązań na koniec 2008 r. oraz nierzetelne jej przeprowadzenie, w wyniku nieujawnienia nierealnych sald. Nieudokumentowanie przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze weryfikacji sald.*

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać inwentaryzację należności – drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic oraz należności i zobowiązań m.in. wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych – drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji

wartości tych składników, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji dokumentować w sposób określony w przepisach wewnętrznych, zgodnie z przepisami art. 27 ust. 1 tej ustawy o rachunkowości – str. 34 - 36, 42 - 45, 47, 50 - 52 protokołu oraz str. 6 protokołu kontroli uzupełniającej.

2.8. *Nieprawidłowy sposób prowadzenia ewidencji analitycznej do konta 200 „Rozrachunki z odbiorcami”.*

Ewidencję analityczną do konta 200 „Rozrachunki z odbiorcami” prowadzić w podziale na poszczególnych odbiorców, zgodnie z ustaleniami zakładowego planu kont w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości – str. 3 protokołu kontroli uzupełniającej.

2.9. *Dokonanie, pod datą 31 grudnia 2009 r., umorzenia należności zakładu – w łącznej kwocie 39.032,12 zł – na podstawie postanowień uchwały Nr LI/827/06 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 9 października 2006 r., mimo niewystąpienia przesłanek w niej określonych, przy czym w kwocie tej 11.605,40 zł stanowiły należności, co do których nie prowadzono postępowania egzekucyjnego i dopuszczono do przedawnienia roszczeń, zaś pozostałą kwotę stanowiły należności, co do których brak dowodu na ich istnienie (w wysokości 9.539,94 zł) oraz co do których brak dowodu określającego termin płatności (w wysokości 18.020,78 zł).*

Umorzenia należności zakładu dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w stosownej uchwale Sejmiku Województwa Lubelskiego.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wyegzekwowania należności za usługi geodezyjne, na podstawie przepisów Części Trzeciej „Postępowanie egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1996 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), nie dopuszczając do przedawnienia roszczeń; terminy przedawnienia roszczeń z tych tytułów określają przepisy art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)

W przypadku nieokreślenia usługobiorcy terminu płatności – wymagalność roszczeń jak i początek biegu przedawnienia tych roszczeń określać przy uwzględnieniu przepisów art. 455 kodeksu cywilnego – str. 4 - 6 protokołu kontroli uzupełniającej.

3. W zakresie wykonania planu finansowego:

3.1. *Zlecenie wykonania remontu domków letniskowych w Okunince nad Jeziorem Białym (robót budowlanych) bez zawarcia z wykonawcą umowy w formie pisemnej. W zleceniu wykonania tych robót nie opisano w sposób staranny przedmiotu zamówienia, m. in. nie określono zakresu (ilości) robót do wykonania, wysokości wynagrodzenia oraz zasad i sposobu rozliczenia z wykonawcą za wykonane roboty, a w konsekwencji niesporządzono protokołów odbiorów wykonanych robót, rozliczanie robót bez ich sprawdzenia przez osobę uprawnioną, nieprowadzenie rozliczenia i zużycia zakupionych materiałów przekazanych wykonawcy do wbudowania*

Umowy o roboty budowlane zawierać w formie pisemnej, określając w nich przedmiot (obiekt, do wykonania którego zobowiązuje się wykonawca) oraz wysokość umówionego z wykonawcą wynagrodzenia, stosownie do przepisów art. 647 i art. 648 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich. Dokonywać rozliczeń z wykonawcami robót budowlanych na zasadach ustalonych w przepisach wewnętrznych, dokumentując ten fakt w formie protokołów odbioru wykonanych i przekazanych do odbioru robót lub w formie kosztorysów powykonawczych. Dokumenty dotyczące odbioru robót budowlanych, w tym protokoły odbioru robót, sporządzać z należytą starannością, zamieszczając w nich dane o ilości robót faktycznie wykonanych, odebranych i przekazanych do użytku oraz faktycznych terminach realizacji tych robót. Protokół odbioru robót stanowi potwierdzenie wykonania robót zgodnie z umową oraz daje podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla wykonawcy.

W przypadku ustalenia, że rozliczenia będą dokonywane w oparciu o kosztorysy powykonawcze – weryfikować te kosztorysy pod kątem ich rzetelności. Zapłaty dokonywać jedynie za roboty faktycznie wykonane i znajdujące potwierdzenie w dokumentacji projektowej i powykonawczej. Kontrolować wykonanie umów przed dokonaniem wypłaty wynagrodzenia wynikającego z tych umów.

Każdorazowo dokonywać wyceny wykonanych robót oraz kontroli zużycia przekazanych wykonawcom materiałów, w celu rzetelnego rozliczenia wynagrodzenia wykonawcy z tytułu zleconych robót, mając na uwadze – wynikający z przepisów art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych – obowiązek dokonywania wydatków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania naj-

lepszego efektów z danych nakładów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów – str. 55 - 57 protokołu.

3.2. *Udzielenie zamówień publicznych bez stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, mimo tego że ich wartość przekraczała równowartość kwoty 14.000 euro, w tym:*

- *zamówienia na utwardzenie ciągów pieszych i rekultywację terenu ośrodka wypoczynkowego nad Jeziorem Białym w 2009 r., którego łączna wartość – na podstawie faktur wystawionych przez jednego wykonawcę wykonującego te prace – wyniosła 58.902,00 zł netto, tj. 15.192,28 euro,*
- *zamówienia na opracowanie dokumentacji architektoniczno – budowlanej zleconego 31.10.2008 r. jednemu wykonawcy o wartości – według wyceny dokonanej wyłącznie przez tego wykonawcę – 95.901,64 zł netto, tj. 24.735,41 euro,*
- *zamówienia na zakup paliwa w 2008 r., którego wartość – na podstawie wydatków z roku poprzedniego – oszacowano na kwotę 70.000 zł, a faktycznie poniesiono wydatki w wysokości 66.378,62 zł netto, tj. 17.120,69 euro.*

Przestrzegać obowiązku zlecenia zadań na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty oraz zawierania umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane – na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do przepisów art. 44 ust. 4 i art. 254 pkt 4 ustawy o finansach publicznych.

Zamówień publicznych udzielać wyłącznie wykonawcom wybranym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), stosownie do przepisów jej art. 7 ust. 3, z zastosowaniem jednego z trybów postępowania wskazanych w przepisach art. 10 tej ustawy. Przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych nie stosuje się wyłącznie w przypadkach wskazanych w jej art. 4, w tym przy udzielaniu zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 14.000 euro, zgodnie z przepisem art. 4 pkt 8 ustawy.

W celu ustalenia, czy przy udzielaniu zamówień publicznych na zamawiającym spoczywa obowiązek stosowania powołanej ustawy, każdorazowo przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia określać z należyłą starannością wartość tego zamówienia, jako całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, stosownie do przepisów art. 32 ust. 1 ustawy, mając na uwadze – określony w art. 32 ust. 2 ustawy – zakaz dzielenia zamówienia na części lub zaniżania jego wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów tej ustawy. W przypadku udzielania zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania pamiętać, że wartością zamówienia jest wtedy łączna wartość poszczególnych czę-

ści zamówienia, zgodnie z art. 32 ust. 4 Prawa zamówień publicznych – str. 58 - 62, 64 - 65 protokołu.

- 3.3. *Kontynuowanie robót scaleniowych gruntów w miejscowości Potok Górny, stanowiących przedmiot umowy zawartej 1 grudnia 2005 r. z powiatem biłgorajskim (zakończone wykonaniem ich w całości), mimo niezawarcia po 12 listopada 2007 r. (data ostatniego zawartego aneksu do umowy) kolejnego aneksu do tej umowy na pozostałą do realizacji kwotę 902.499 zł, w wyniku czego nie otrzymano zapłaty za wykonane prace o tej wartości, nieobjęte dotychczas zawartymi umowami.*

Przestrzegać postanowień zawartych umów, w tym dotyczących zasad i terminów realizacji ich przedmiotu, ponosząc koszty związane z wykonaniem przedmiotu umowy, a więc dokonując wydatków publicznych – w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Przedmiot umowy zawartej 1 grudnia 2005 r. z powiatem biłgorajskim stanowiło opracowanie projektu scalenia gruntów na obiekcie Potok Górny. Zakres tych prac, jak i wielkość środków finansowych przewidzianych na ich realizację – stosownie do postanowień § 1 ust. 5 tej umowy – wymagały uściślenia, poprzez zawarcie dodatkowych aneksów do tej umowy na lata 2006 - 2007, po uzyskaniu możliwości płatniczych w tych latach i zgody instytucji wdrażającej na środki finansowe Unii Europejskiej przewidziane na tego typu prace. Wynika z tego, że kontynuowanie wykonywania tych prac przez Biuro, jak i ponoszenie kosztów związanych z ich realizacją – bez zawarcia z powiatem biłgorajskim po 12 grudnia 2007 r. kolejnego aneksu do umowy z 1 grudnia 2005 r. – było bezpodstawne.

Wystąpić do powiatu biłgorajskiego o zapłatę pozostałej kwoty wynagrodzenia należnego za wykonanie prac związanych z projektem scalenia gruntów na obiekcie Potok Górny, zleconych umową z 1 grudnia 2005 r., które powiat – jako zamawiający – odebrał i zatwierdził jako wykonane, mając na uwadze przepisy art. 642 - 643 Kodeksu cywilnego; w przypadku odmowy – rozważyć skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego – str. 67 - 70 protokołu.

- 3.4. *Niepobieranie odsetek za zwłokę od nieterminowo regulowanych należności za wykonane usługi geodezyjne (w badanej próbie w kwocie 793,94 zł).*

Od nieterminowo regulowanych należności naliczać i pobierać odsetki za zwłokę w wysokości wynikającej z umowy, a w przypadku braku uregulowań umownych – w wysokości ustawowej, stosownie do przepisów art. 481 § 1 i 2 w związku z

art. 359 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) – str. 6 protokołu kontroli uzupełniającej.

- 3.5. *Ustalenia należności z tytułu wykonanych prac za aktualizację gleboznawczej klasyfikacji użytków, w wysokościach niższych od poziomów minimalnych, ustalonych w przepisach wewnętrznych, co skutkowało zaniżeniem należnego wynagrodzenia w badanej próbie co najmniej o kwotę 594 zł brutto (przypadki).*

Wynagrodzenie za wykonane prace z zakresu aktualizacji gleboznawczej klasyfikacji gruntów ustalać w wysokościach nie niższych, niż określone zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Wojewódzkiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Lublinie Nr 015/4/2005 z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie zasad wyceny robót zleconych związanych z aktualizacją klasyfikacji gleboznawczej gruntów w pojedynczych działkach i wydaniem opinii stwierdzającej pochodzenie gleb, mając na uwadze obowiązek zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w zakresie zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, ciążący – zgodnie z przepisami art. 68 ust. 2 pkt 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – na kierowniku jednostki – str. 10, 14 protokołu kontroli uzupełniającej.

- 3.6. *Przypadki:*

- *niedochodzenia należności i niewystawienia faktur za wykonane prace geodezyjno - kartograficzne (zgłoszone do Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego), w sytuacji nieodebrania przedmiotu umowy (dokumentów) przez zleceniodawcę,*
- *wskazania na fakturach za wykonane usługi niekompletnego ich zakresu (opis usługi nie zawierał wyszczególnienia wszystkich działek, które objęto pracami), co uniemożliwia stwierdzenie, czy wskazana należność obejmuje wszystkie zlecone i wykonane prace.*

Podejmować czynności mające na celu wyegzekwowanie należności zakładu za wykonane usługi, w związku z przepisami art. 735 § 1 kodeksu cywilnego.

Za wykonane usługi wystawiać faktury – w terminie nie późniejszym niż siódmego dnia od wykonania usługi – zawierające dane wskazane w przepisach § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1337 z późn. zm.), zgodnie z przepisami § 9 ust. 1 tego rozporządzenia – str. 11 protokołu kontroli uzupełniającej.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Tekst Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl lub na dyskietce) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia.

Marek Poniatowski

Do wiadomości:

Zarządu Województwa Lubelskiego